

Mötesbok: Utskottet för Bildning och lärande (2023-02-28)

Utskottet för Bildning och lärande

Datum: 2023-02-28

Plats:

Kommentar:

Dagordning

Kallelse

KallelseUtskottet för Bildning och lärande2023-02-28

4

Val av justerare

Tillkommande och utgående ärenden

Information från Sektor Bildning och Lärande

10/23 Information från sektorchef	9
11/23 Kultur – evenemang och bibliotek samt antagning kulturskolan	13
12/23 Måluppföljning kultur	14
13/23 Betygsresultat - grundskola	15

Ärenden som stannar i utskottet

14/23 Förändring gymnasieorganisation	16

Information från sektor samhälle och utveckling

15/23 Information från sektorchef	17
16/23 Statusuppdatering mål och uppdrag utifrån verksamhetsplan	18
17/23 Nomineringar idrottspris & Idrottstipendium	19
18/23 Information LOK-stöd	20

Ärenden som stannar i utskottet

19/23 Stöd till studieförbunden 2023	21
20/23 Föreningsbidrag, sociala föreningar 2023: FUB	28
21/23 Föreningsbidrag, sociala föreningar 2023: Kamratföreningen Länken	32

Information från sektor bildning och lärande

22/23 Uppföljning ekonomi T3, avvikelser och måluppföljning	35
23/23 Volymer	36

Ärenden till kommunstyrelsen

24/23 Styrdokument - plan för minskad kemikalieexponering i förskoleverksamheten	37
25/23 Patientsäkerhetsberättelse. Elevhälsans medicinska insats 2022	45
26/23 Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag	62

Rapporter

27/23 Rapporter

70

Övriga frågor

28/23 Övriga frågor

71

Tillkommande ärenden

Kallelse

Sammanträdesdatum 2023-02-28

Plats Stadshuset, plan 6, Herrgården
Tid Tisdagen den 28 februari kl 10:00-17:00

Ledamöter	Anna Vedin (M) Patrik Rydberg (SD) Rose-Mari Larsdotter (M) William Hult (S) Erik Martinsson (MP) Michael Karlsson (L) Erik Andreasson (V)	Ordförande Vice ordförande

Anna Vedin (M)
Ordförande

Oskar Engdahl
Sekreterare

UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH LÄRANDE

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81

Kungälv

TELEFON 0303-23 80 00 vx

FAX 0303-132 17

E-POST kommun@kungalv.se

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-02-28

Dagordning

Studiebesök: Fritid – Oasen

klockan 09:00 – 09:45

		Förslag till beslut
1	Upprop	
2	Val av justerare	Utses
3	Tillkommande och utgående ärenden	Fastställs

Information från sektor Bildning och Lärande

Ärende 4 - 6 föredras klockan: 10:00 – 10:55

Föredragande Dennis Reinhold, Kajsa Persson och Anneli Thronsen

4	Information från sektorchef	Antecknas
	- Lägesrapport:	
	○ Förskola ○ Grundskola F-6 ○ Grundskola 7-9 ○ Gymnasieskola och Gymnasiesärskola ○ Kompetenscentrum ○ Kultur ○ Bibliotek	
	- Mat vid skolor	
5	Kultur - evenemang och bibliotek samt antagning kulturskolan	Antecknas
6	Måluppföljning kultur	Antecknas

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-02-28

Ärende 7 föredras klockan: 10:55 – 11:30

Föredragande Dennis Reinhold, Catharina Bengtsson, Lars-Gunnar Hermansson och Niklas Delander

7 Betygsresultat – grundskola Antecknas

Ärende 8 föredras klockan: 11:30 – 12:00

Föredragande Amela Filipovic

8 Förändring gymnasieorganisation Beslut

LUNCH 12:00 – 13:00

Information från sektor samhälle och utveckling

Ärende 9 - 10 föredras klockan: 13:00 – 14:00

Föredragande: Helena Tellberg

9 Information från sektorchef Antecknas

10 Statusuppdatering mål och uppdrag utifrån verksamhetsplan
- fritid Antecknas

Ärende 11 – 13 föredras klockan: 14:00 – 14:40

Föredragande Katarina Vallström

11 Nomineringar idrottspris & Idrottstipendium Antecknas

12 Information LOK-stöd Antecknas

Ärenden som stannar i utskottet

13 KS2022/2231-3 Stöd till studieförbunden 2023 Beslut

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-02-28

Ärende 14 – 15 föredras klockan: 14:40 – 15:00

Föredragande Katarina Vallström och Lena Arnfelt

14	KS2023/0070-2	Föreningsbidrag, sociala föreningar 2023: FUB	Beslut
15	KS2023/0079-2	Föreningsbidrag, sociala föreningar 2023: Kamratföreningen Länken	Beslut

PAUS 10 minuter

Information från sektor bildning och lärande

Ärende 16 - 17 föredras klockan: 15:10 – 15:40

Föredragande Helena Odinge, Kerstin Engelin & Mathias Winterlo

16		Uppföljning ekonomi, avvikelser och måluppföljning	Antecknas
17		Volymer	Antecknas

Ärenden till kommunstyrelsen

Ärende 18 föredras klockan: 15:40 – 15:50

Föredragande Kajsa Danesjö

18	KS2021/1878-2	Styrdokument - plan för minskad kemikalieexponering i förskoleverksamheten	Förslag till kommunstyrelsen

Ärende 19 föredras klockan: 15:50 – 16:20

Föredragande Anna Bengtsson

19	KS2023/0214-1	Patientsäkerhetsberättelse. Elevhälsans medicinska insats 2022	Förslag till kommunstyrelsen

Ärende 20 föredras klockan: 16:20 – 16:50

UTSKOTTET FÖR BILDNING OCH LÄRANDE

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Kallelse

Sammanträdesdatum

2023-02-28

Föredragande Oscar Franzén

20	KS2022/2689-2	Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag	Förslag till kommunstyrelsen

Rapporter

21		Rapporter - Vård och omsorgsprogrammet	Antecknas

Övriga frågor

22		Övriga frågor	Antecknas

Tillkommande ärenden

Uppföljning Bibliotek och allmänkultur 20230217

Biblioteken har ökat både antal besökare och också antal utlån senaste året och är nu tillbaka på de nivåer som gällde före pandemin med råge. Antal besökare bibliotek 160.140 (2021) 257.836 (2022). Antal utlån bibliotek 207.321 (2021) 257 836(2022). Arrangemangen i Mimers hus lockar också allt fler besökare.

Nya utlåningsmaskiner för självbetjäning är nu installerade på samtliga bibliotek. Nytt program för utskrifter och kopiering, Princh är installerat på Biblioteket i Mimers hus.

Alla aktiviteter för barn och deras vuxna är mycket välbesökta, ibland dubblerar vi arrangemangen på grund av att många vill delta. Aktiviteterna har focus på litteraturförmedling på olika sätt och vänder sig till olika åldrar. Det finns också ett starkt önskemål att vi ska delta i fler föräldragrupper. Ett uppdämt behov sedan pandemin.

Bebismys 0-12 månader, småbarnsmys för åldrarna 0-5 år, Mimers minibokklubb för åldrarna 6-8 år, Mimers bokklubb för åldrarna 9-12 år.

Trollbunden en utställning om folktro, övernaturliga väsen, magiska platser, sägner och berättande. För barn 9–12 år. I samband med sportlovet arrangerade vi en trollverkstad: lär dig mer om troll och andra väsen och fantisera fram ett eget! Sagostund med trolltema för åldrarna 3-6 år.

Nytt för 2023 är att vi erbjuder Bibblix, en digital tjänst för nedladdning av barnböcker. Tjänsten går att använda var du än befinner dig, det enda som krävs är ett bibliotekskort.

Språkcaféet för vuxna, i samarbete med studieförbund, är mycket välbesökt och vi har börjat med att erbjuda ytterligare ett tillfälle varje vecka.

IT-fika, drop in, var 14:e dag är välbesökt främst av äldre som behöver hjälp med att komma igång med digitala tjänster.

Biblioterapeutisk bokcirkel för vuxna med temat läs och må bra har startat i februari.

Vi har också haft program på närbiblioteken för barn och vuxna, från och med 2023 har vi öronmärkt en summa för arrangemang på närbiblioteken.

Inventering av offentlig konst pågår i kommunen.

Verksamhetsrapport Kulturskolan

StudyAlong

Implementeringen av vårt nya elevsystem som vi startade upp i augusti/september har gått bra. Under hösten har vi haft två utbildningstillfällen för kulturskolans pedagoger samt två utbildningar för systemadministratörer och avstämningar med StudyAlong-personal varje vecka. Det har varit mycket arbete kring att sätta sig in i det nya systemet tex att sprida information till våra elever och föräldrar. Under hösten har vi parallellt arbetat i vårt gamla system och där tagit in elever till våra lediga platser. Vi har nyligen (under v.7) lanserat den nya kurskatalogen på vår hemsida. Elever som har stått i kö till kulturskolan, i vårt gamla system, har fått förtur till de platser som blivit lediga vid vårterminens start. Från i onsdags 15/2 finns katalogen tillgänglig för alla medborgare. Där är det möjligt att boka sig på lediga kursplatser, och vid fullbokad kurs göra en anmälan till intresselista.

Statistik

Just nu har vi 961 st bokade och bekräftade platser, varav dessa är 636 flickor och 325 pojkar. Unika bokade elever är 684 st varav 459 flickor och 225 pojkar. Statistik för elever som går på körer ute på skolor samt orkestrar är ännu inte inlagda i StudyAlong så antalet bokade och bekräftade platser kommer att öka när det är klart.

Verksamhet

Under hösten och tidigare delen av vt har kulturskolans pedagoger arbetat med ordinarie verksamhet. Vi är tillbaka och genomför konserter och evenemang så som innan pandemin. Några veckor per år har vi schemabrytande verksamhet. En sådan vecka arrangerade kulturskolan under v.4 genom Skapande skola-projektet "Vi är naturen" där alla åk 4 från kommunen fick komma in till Mimers Teater för en interaktiv föreställning med kulturskolans lärare kring temat från de fyra olika elementen (vatten, luft, jord och eld)

Konserter, föreställningar och övningar från oktober 2022 - februari 2023

Världens barnkonsert med Kungälv Unga Blåsare (KUB), rep-helg med orkester, Halloween-event på Kongahälla med lajvgrupp, Konsert Ytterby kyrka (KUB), Kulturnatt Kungälv, Höstlovsaktiviteter, Familjelördag jul, Sångkonsert, Dansföreställningar, Luciakonsert i Kungälv kyrka, Avslutning med anpassad kulturskola, Lusserock, Orkesterjulkonsert, terminsavslutningar, Väx upp (dans och teaterföreställning)

Lägesrapport

Mimers Hus Gymnasium och Trekungagymnasiet

Verksamhetsområde gymnasium är nu inne i en intensiv period då vi planerar för fult inför nästkommande läsår samtidigt som vi är inne i pågående processer som behöver både planeras under våren men även slutföras.

Arbetet med budgeten 2023 pågår fortfarande då min verksamhet är mycket mer beroende av elevsöktrycket och svårare att förutse generellt. De första Indra siffrorna som kom i början av februari månad visar dock att estetiska programmet tyvärr har haft svårt att attrahera nya elever.

I dagsläget ser vi inte någon möjlighet att kunna starta en etta på ES med tanke på det låga söktrycket. De övriga programmen ser vi att det finns god potential att kunna starta som planerat. Det största söktrycket ser vi fortfarande finns på ekonomiprogrammet och vi ser även en ökning på naturvetenskapliga programmet. Trekungagymnasiet har ännu svårare förutsättningar för planering av sin organisation då elevunderlaget kommer in ännu senare.

I dagsläget pågår även en planering kring lovskola under påsklovet och syftet är att erbjuda eleverna möjlighet att hinna ikapp eller få extra hjälp med vissa ämnen.

Elevkåren har i samarbete med elevhälsan på gymnasiet organiserat för en föreläsning som handlar om psykisk ohälsa och vänder sig till alla våra elever på både Trekunga och Mimers hus gymnasium. Detta är ett väldigt fint initiativ från elevernas sida, någonting som vi självklart stödjer.

Axelsson familjejuridik har hört av sig till oss och vill erbjuda gratis mensskydd till våra tjejer på gymnasiet. I dagsläget har jag dialog med företaget i syfte att säkerställa att allting går enligt regelverket.

Vi har nu fått möjlighet på Mimers Hus gymnasium att se över våra studiehallar i syfte att anpassa ytor till studieplatser för våra elever. Det behovet finns eftersom skolan saknar bl.a. tillräckligt många grupperum. Chalmers arkitektstuderande har dessutom kopplas till oss, vars uppdrag är att titta på de fysiska förutsättningarna generellt på Mimers och deras arbete kommer att mynna ut i en rapport med förslag till förbättringar. Vi kommer inte kunna gå på deras förslag rakt igenom med tanke på att studenterna inte kommer att ta hänsyn till någon budget. Däremot kommer det troligtvis leda till inspiration inför det arbete som ska göras med studiehallarna.

Trekungagymnasiet har under hösten haft en kvalitetsgranskning av skolinspektionen. I beslutet som kom från skolinspektionen bekräftas det att vi har en fin verksamhet som utvecklas åt rätt håll. Ett utvecklingsområde som vi däremot behöver titta vidare på huvudmannens nivå är stöd gällande anskaffning av APL platser.

Fokusområdet som jag kommer att ha i min rektorsgrupp under 2023 är rektors pedagogiska ledarskap och undervisningen kvalitet. Rektorerna kommer att spegla varandra i syfte att utveckla det kollegiala lärandet kopplat till fokusområdet men även lektionsbesök som rektorerna ska genomföra kommer vi ha gemensamt lärande kring.

Amela Filipovic, verksamhetschef Gymnasium

Februari 2023

Denna behandling '11/23 Kultur – evenemang och bibliotek samt antagning kulturskolan' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '12/23 Måluppföljning kultur' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '13/23 Betygsresultat - grundskola ' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '14/23 Förändring gymnasieorganisation
' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '15/23 Information från sektorchef ' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '16/23 Statusuppdatering mål och uppdrag utifrån verksamhetsplan' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '17/23 Nomineringar idrottspris & Idrottstipendium ' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '18/23 Information LOK-stöd ' har inget tjänsteutlåtande.

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (5)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Katarina Vallström

2023-02-01

Stöd till studieförbunden 2023 (Dnr KS2022/2231-3)

Sammanfattning

Studieförbund är organisationer som ägnar sig åt folkbildning genom verksamhetsformerna studiecirklar, mötesserier, projekt och evenemang vars syfte är att bringa kunskap för deltagarna i ett brett perspektiv.

I Sverige finns tio studieförbund listade av Folkbildningsrådet.

Kungälv kommun fördelar årligen stöd till studieförbunden efter en fördelningsnyckel som erhålls av Västra Götalands bildningsförbund. Kungälv kommun har följt Västra Götalands bildningsförbunds rekommendationer av kommunala bidrag till de lokala studieförbundsavdelningarna sedan 2017.

Kungälv kommuns budget för stöd till studieförbunden: 1 270 000 kronor.

Förvaltningens förslag till beslut:

Stöd till studieförbunden 2023 fördelas enligt rekommendationer från Västra Götalands bildningsförbund.

Juridisk bedömning

Rekommendationer från Västra Götalands bildningsförbund följs och därför behövs inte någon ytterligare juridisk bedömning.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Studieförbunden är Sveriges största mötesplats för bildning och kultur. De finns över hela Sverige och till studieförbunden söker sig människor i alla åldrar. Studieförbunden i Sverige är organisationer som ägnar sig åt folkbildning genom i första hand verksamhetsformerna studiecirklar, mötesserier, projekt och diverse arrangemang/evenemang vars syfte är att ge deltagarna kunskap.

Studieförbundens verksamhet ska inte förväxlas med formell utbildning.

I Sverige finns tio (10) studieförbund som tillsammans anordnar verksamhet i Sveriges alla kommuner. Under de senaste åren har studieförbunden tagit ett allt större samhällsansvar genom särskilda insatser. Det gäller bland annat studiecirklar för asylsökande och projekt för att stärka kunskaperna om de mänskliga rättigheterna.

Studieförbunden är en del av det civila samhället. Enkelt uttryckt betyder det att människor går samman och organiserar sig utan inblandning från staten. I studieförbundens cirklar deltar över en halv miljon människor varje år.

Alla studieförbund måste leva upp till grundläggande demokratiska värderingar. De ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och arbeta aktivt med att nå deltagare som är korttidsutbildade, utrikesfödda eller har en funktionsnedsättning.

Eftersom studieförbunden får både statliga och kommunala bidrag för sina studiecirklar och kulturprogram finns det också tydliga regler för vad som gäller för dem. En studiecirkel ska exempelvis ha minst tre- och maximalt tjuga deltagare inklusive den godkända cirkelledaren.

Staten stödjer folkbildningen med över fyra miljarder kronor per år, bland annat för att folkbildningen stärker demokratin och samhällsengagemanget i Sverige. Ungefär hälften av pengarna går till studieförbundens verksamhet. Ett av Folkbildningsrådets viktigaste uppdrag är att säkerställa att statsbidragen används enligt statens syfte att stödja folkbildningen.

Varje studieförbund som tar emot statsbidrag måste följa upp, granska och kontrollera att de följer reglerna för statsbidraget. Folkbildningsrådet säkerställer att studieförbunden gör den kontrollen. På så sätt kan fel upptäckas och rättas till.

Folkbildningsrådet följer upp bidraget på flera sätt:

- genomgång av studieförbundens årliga dokumentation av verksamheten
- bearbetar och sammanställer den statistik som studieförbunden skickar in till SCB
- sammanställer studieförbundens verksamhet i en rapport som kan användas som grund för att granska ett studieförbund.

De tio studieförbunden är:

ABF, Bild, Folkuniversitet, Ibn Rushd, Kulturens, Medborgarskolan, NBV, Sensus, Studieförbundet samt Studieförbundet Vuxenskolan.

Bedömning

Västra Götalands Bildningsförbund (VGB), kommunrekommendation för 2023 beslutades i VGB:s styrelse den 15 september 2022. Styrelsen ser stora fördelar såväl för kommunerna som för studieförbunden att det kommunala bidragssystemet i så stor utsträckning som möjligt harmoniserar det statliga.

Villkoren för statens stöd till folkbildningen reglerar i förordningen (2015:18) om statsbidrag till folkbildningen. Syftena med statens och kommunernas stöd till folkbildning är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidrar till att göra det möjligt för en ökad mångfald för människor
- få människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang genom att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för- och öka delaktigheten i kulturlivet

2023 års kommunbidragsrekommendation:

Studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet:

- unika deltagare
- studietimmar
- deltagare med funktionsnedsättningar

Kulturarrangemang:

- antal kulturarrangemang

Anslaget fördelning mellan verksamhetsformerna:

- 70% – studiecirklar (50% deltagare och 50% studietimmar)
- 10% - annan folkbildningsverksamhet (50% deltagare och 50% studietimmar)
- 20% - kulturarrangemang (antal kulturprogram)

2023 års anslag beräknas på ett genomsnitt av verksamhet under två år med en eftersläpning på ett år (2022). På grund av coronapandemin är inte 2020 och 2021 bidragsgrundande. Det innebär att 2023 års bidrag beräknas på snittet av verksamheten 2018 och 2019 och samma beräkning

används i alla tre verksamhetsformerna.

Inrapportering av verksamhet

2022 års verksamhet ligger inte till grund för kommunbidraget för 2023 men studieförbunden rapporterar ändå in underlagen till kommunen för att visa på vilken verksamhet som bedrivits trots pandemins begränsningar.

Studieförbunden rapporterar verksamhet enligt följande underlag:

- Verksamhetsplan för 2023 senast den 15 december 2022
- Verksamhetsberättelsen inklusive ekonomisk berättelse för 2022 senast den 30 juni 2023
- Påskrivna kommunsammandrag senast den 30 juni 2023

Nedanstående beräkningar bygger helt och hållet på den rekommendation som antogs av Västra Götalands bildningsförbunds styrelse den 15 september 2023 och grundar sig på verksamhet hos studieförbunden som genomfördes 2018 och 2019.

2023 års fördelning av kommunalt bidrag till studieförbunden i Kungälv kommun för verksamhetsåret 2023 blir som följande:

Totalt budget studieförbund:	1 270 000 kr
Därav för studiecirklar:	889 000 kr
Därav för annan folkbildning:	127 000 kr
Därav för kulturprogram:	254 000 kr

Studieförbund:

ABF	260 459 kr
Bilda	97 424 kr
Folkuniversitetet	46 689 kr
Studieförbundet	46 011 kr
Studieförbundet vuxenskolan	161 833 kr
NBV	22 678 kr
Medborgarskolan	592 523 kr
Sensus	26 704 kr
Ibn Rushd	2 645 kr
Kulturens	13 033 kr

Totalt	1 270 000 kr

Vid beslut av utskottet för bildning och lärande gällande bidrag till studieförbunden 2021 och 2022, yrkade utskottets ordförande att studieförbundet Ibn Rushd inte skulle tilldelas bidrag med hänvisning till Kungälv kommunens styrdokument "Riktlinjer för föreningsbidrag (KS2020/0674)" punkterna 6 och 7 med rubrikerna "Vilka föreningar är berättigade till stöd (6)" samt "Vilka kan få föreningsbidrag (7)". Utskottet valde vid dessa beslut att anta ordförandes yrkande.

Förvaltningen har vid årets fördelning av stöd till studieförbund inkluderat studieförbundet Ibn Rushd då Västra Götalands bildningsförbund har med dem på sin lista över godkända studieförbund. Även folkbildningsrådet har med studieförbundet Ibn Rushd över sin lista med statsbidragsberättigade studieförbund.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Kommunala bidrag till studieförbunden är nödvändiga för deras arbete och förbunden med sina olika fokusområden bidrar till ökad kunskap, social närvaro, minskad segregation och utanförskap, samt fler människor i arbete. Värden som alla är samstämmiga med kommunfullmäktiges strategiska mål.

- Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande
- Att ge en aktiv fritid för alla åldrar
- Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv
- Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Stödet till studieförbunden och dess kopplingar till kunskap och gemenskap som genererar innanförskap, lärdom och samband svarar upp mot Agenda 2030.

Mål 10 är att minska ojämlikheten mellan- och inom länder. Stöd till föreningar och studieförbund och dess koppling till aktivitet, gemenskap och folkhälsa, svarar upp mot Agenda 2023.

Rättvis tillgång till hälsoservice och till förhållanden som främjar en god hälsa, främjar även livskvalitet och möjlighet till försörjning, även för människor med begränsade resurser.

Mål 10:2 är att möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion, ekonomi eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Då stöd till studieförbunden inte regleras av något kommunalt styrdokument, följer Kungälv kommun Västra Götalands bildningsförbunds rekommendation för beräkning av det kommunala anslaget till studieförbunden med verksamhet i Kungälv kommun.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Studieförbundens cirklar, träffar och kurser riktar sig till alla människor, oavsett kön, etnicitet och bakgrund. Studieförbunden bidrar till viktiga mötesplatser och kan minska utanförskap.

Studieförbundens verksamhet utgör bland annat ett viktigt komplement för ungdomars- och vuxnas lärande. Vidare bidrar studieförbunden till ökad integration för nya medborgare genom viktiga cirklar och projekt som genomförs.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Bedömningen är att behovet av att träffas i form av cirklar, och lära sig ny kunskap, att integrera och för att motverka utanförskap är enormt stort. Bedömningen är att studieförbunden kan stimulera unga och vuxna till en meningsfull fritid.

Ekonomisk bedömning

Kommunen har för ändamålet, stöd till studieförbunden, en avsatt budget på 1 270 000 kronor. 2023 års fördelning av kommunalt bidrag till studieförbunden i Kungälv kommun för verksamhetsåret 2023 blir som följande:

ABF	260 459 kr
Bilda	97 424 kr
Folkuniversitetet	46 689 kr
Studiefrämjandet	46 011 kr
Studieförbundet vuxenskolan	161 833 kr
NBV	22 678 kr
Medborgarskolan	592 523 kr
Sensus	26 704 kr
Ibn Rushd	2 645 kr

Kulturens	13 033 kr
Totalt	1 270 000 kr

Förslag till beslut

1. Stöd till studieförbunden 2023 fördelas enligt summering, efter rekommendationer från Västra Götalands bildningsförbund.

Helena Tellberg
Verksamhetschef lokaler och anläggningar

Anders Holm
Sektorchef samhälle och utveckling

Expedieras till: Katarina Vallström
Studieförbunden

För kännedom till:

Fördelning av kommunbidrag för år 2022

Nedanstående beräkningar bygger helt och hållet på den rekommendation som antogs av Västra Götalands Bildningsförbunds styrelse 17 juni 2021

Kommun: **Kungälv kommun**Beviljat kommunbidrag 2022 **1,270,000 kr**

Beräkningsgrunder			
Grundfördelning	Procentfördelning	Deltagare	Timmar
Studiecirkel	70%	50%	50%
Annan folkbildning	10%	50%	50%
Kulturprogram	20%		
Året 2018 räknas som:		50%	
Året 2019 räknas som:		50%	

1. Skriv in vilket år fördelningen gäller.
2. Skriv in kommunens namn och det beviljade kommunbidraget.
3. För in de statistiska uppgifterna från STUV-listan för alla studieförbund
4. Växla till fliken **Beräkning** för att se resultatet.

OBS! Data kan endast skrivas in i de grå fälten.

För beräkning av bidrag	ABF	Bilda	FU	SFR	SV	NBV	MBSK	Sensus	IR	KBV	Totalt
1 Studiecirkel											
Antal studietimmar 2018	13,666	2,032	258	987	4,130	880	19,711	523	0	180	42,367
Antal studietimmar 2019	13,718	1,839	394	1,014	3,873	798	20,395	410	148	254	42,843
Antal deltagare med funktionsned. 2018	146	533	10	4	0	0	566	0	0	0	1,259
Antal deltagare med funktionsned. 2019	143	0	0	0	0	0	707	0	0	0	850
Antal unika deltagare 2018	475	217	35	180	629	86	898	104		35	2,659
Antal unika deltagare 2019	431	184	21	177	628	70	1,113	67	16	28	2,735
2 Annan folkbildningsverksamhet (AFV)											
Antal studietimmar 2018	385	130	0	143	325	61	1,788	129	12	85	3,058
Antal studietimmar 2019	612	161	44	370	492	126	1,143	240	28	302	3,518
Antal deltagare med funktionsned. 2018	15	8	0	0	56	0	1,618	0	6	0	1,703
Antal deltagare med funktionsned. 2019	0	0	0	0	3	796	0	0	0	0	799
Antal unika deltagare 2018	385	130	0	143	325	61	1,788	129	12	85	3,058
Antal unika deltagare 2019	287	114	4	183	301	86	2,104	112	13	99	3,303
3 Kulturprogram											
Antal kulturprogram 2018	243	108	463	53	225	10	637	0	4	8	1,751
Antal kulturprogram 2019	164	110	28	34	189	13	889	9	0	17	1,453

Fördelning av kommunbidrag i Kungälv kommun 2022

Totalt kommunbidrag	1,270,000 kr
Därav för studiecirkel	889,000 kr
Därav för annan folkbildning	127,000 kr
Därav för kulturprogram	254,000 kr

	Studiecirkel		Annan folkbildningsverksamhet		Kultur	Summa bidrag
	Unika + funktionshindre	Timmar	Unika + funktionshindre	Timmar	Antal	
ABF	70,795 kr	142,849 kr	4,922 kr	9,627 kr	32,265 kr	260,459 kr
Bilda	55,333 kr	20,193 kr	1,805 kr	2,810 kr	17,282 kr	97,424 kr
FU	3,910 kr	3,401 kr	29 kr	425 kr	38,924 kr	46,689 kr
SFR	21,387 kr	10,438 kr	2,336 kr	4,954 kr	6,897 kr	46,011 kr
SV	74,468 kr	41,748 kr	4,908 kr	7,889 kr	32,820 kr	161,833 kr
NBV	9,242 kr	8,753 kr	6,756 kr	1,806 kr	1,823 kr	28,381 kr
Mbsk	194,554 kr	209,214 kr	39,477 kr	28,303 kr	120,975 kr	592,523 kr
Sensus	10,131 kr	4,867 kr	1,727 kr	3,563 kr	713 kr	21,001 kr
IR	948 kr	772 kr	222 kr	386 kr	317 kr	2,645 kr
KBV	3,732 kr	2,264 kr	1,318 kr	3,737 kr	1,982 kr	13,033 kr
Summa	444,500 kr	444,500 kr	63,500 kr	63,500 kr	254,000 kr	1,270,000 kr

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Sid 1 (4)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Katarina Vallström

2023-02-06

Föreningsbidrag, sociala föreningar 2023: FUB (Dnr KS2023/0070-2)

Sammanfattning

Ekonomiskt stöd kan beviljas till förening som i sin verksamhet vänder sig till någon av socialtjänstens målgrupper och som har aktiviteter som stärker och/eller är ett komplement till socialtjänstens verksamheter. Insatserna kan vara förebyggande, stödjande eller stimulerande för målgruppen. Föreningen ska samverka med socialtjänsten och ha lokal verksamhet i Kungälv eller på annat sätt anknyta till kommunen. Föreningsbidrag fördelas från budget Trygghet och stöd, där ca 1 miljon kronor är avsatta för ändamålet.

FUB i Kungälv, är en intresseorganisation som arbetar för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv.

Förslag till beslut:

FUB beviljas 100 000 kronor i ekonomiskt stöd för verksamheten 2023.

Juridisk bedömning

Det sociala stödet är ett kommunalt föreningsbidrag och bedöms utgöra en kommunal angelägenhet enligt kommunallagen. Kommunala bidrag till det ideella föreningslivet regleras ytterst ställen i speciallagstiftning. Av betydelse för de ideella föreningarna är således i princip bara de allmänna reglerna i kommunallagen.

Kommunallagens allmänna regler bör således beaktas och bland dessa särskilt:

- Allmänintresset
- Lokaliseringsprincipen
- Den kommunala proportionalitetsprincipen
- Förbudet mot understöd åt näringsidkare

Det sociala stödet till föreningar bedöms med sin nuvarande konstruktion förenligt med kommunallagens skrivningar.

Förvaltningens bedömning

Bidrag och stöd till föreningar och frivilligorganisationer näraliggande socialtjänstens verksamheter som individ - och familjeomsorgen, funktionshinderföreningar, diagnosföreningar och pensionärsföreningar. Föreningen ska bedriva verksamhet som motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person. Föreningens arbete ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt delta i samhällslivet.

Kommunstyrelsen avsätter medel varje år som ska användas till bidrag och stöd till föreningar och frivillighetsorganisationer. De ekonomiska bidragen stärker den ideella sektorns förutsättningar att

erbjuda aktiviteter och verksamheter av god kvalitet med en inriktning som kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande. Föreningsstöd kan avse aktiviteter och arrangemang som är drift av lokaler och andra kostnader. Det kommunala föreningsstödet avser endast att täcka en del av föreningens kostnader.

I bedömningen av bidragets storlek ska hänsyn tas till vilken typ av aktiviteter föreningen bedriver och hur detta kommer medlemmar till godo, men också hur föreningarna stöder särskilt utsatta grupper. Föreningsbidraget ska inspirera till förnyelse och utveckling samt utveckla samarbetsformer mellan offentliga och frivilliga verksamheter, samt motverka främlingsfientlighet och diskriminering. I bedömningen av bidragets storlek ska särskilt beaktas om föreningen aktivt arbetar med integration och om föreningen har förebyggande verksamhet till stöd för barn och unga.

I bedömningen tas också hänsyn till antalet aktiva medlemmar i Kungälv och antal sammankomster.

FUB i Kungälv har 327 medlemmar (varav 305 av dessa boende i Kungälvs kommun), och totalt i Sverige mer än 25 000 medlemmar i 150 lokalföreningar. Föreningens vision är "ett samhälle, en värld, där personer med utvecklingsstörning kan leva sitt liv som alla andra".

FUB i Kungälv bedöms uppfylla samtliga kriterier för att beviljas föreningsbidrag.

Föreningen har ansökt om stöd, 150 000 kronor, för sin verksamhet 2023. Föreningen skriver i sin ansökan att deras verksamhet stödjer sig på två områden; aktiviteter och påverkan. En viktig uppgift för föreningen är också att stötta och informera medlemmar. Föreningen ansöker om bidrag för att genomföra aktiviteter som planeras i verksamhetsplanen för 2023. Aktiviteterna vänder sig till föreningens medlemmar med intellektuell funktionsnedsättning samt deras anhöriga. Det finns aktiviteter som är terminsbundna och aktiviteter som görs en- eller några gånger per år. Föreningen samarbetar även med andra föreningar och studieförbund för att kunna tillgodose behovet av aktiviteter för medlemmarna.

Förvaltningen föreslår att föreningen FUB i Kungälv erhåller 100 000 kronor i ekonomiskt stöd för verksamheten 2023. Föreningen erhöll 2022, 50 000 kronor i föreningsstöd. Det ökade stödet till föreningen motiveras genom att föreningen tidigare hade föreningsverksamhet i kommunala lokaler, men då kommunen infört taxor på tidigare subventionerade lokaler, har föreningen högre hyreskostnader för verksamhetslokalerna och bör därmed erhålla ett högre stöd 2023. Beaktas bör även att föreningen kommer genomföra Träffen Dansen tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Föreslaget föreningsbidrag till FUB bedöms utifrån följande strategiska mål:

- att ge goda förutsättningar för livslångt lärande
- en trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet.
- att alla medborgare ska ha möjlighet till en aktiv fritid för alla åldrar
- att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv
- att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen

Föreningsbidrag till FUB har direkt koppling till kommunstyrelsens resultatmål "fler barn, unga och äldre, inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv" då stödet riktas till barn och ungdomar samt att stödet premierar aktiviteter för föreningens medlemmar.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Beröringspunkter utifrån följande målområdena i Agenda 2030:

Mål 3 – God hälsa och välbefinnande, att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för all människors välbefinnande i alla åldrar.

Mål 4 – God utbildning för alla, säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Mål 10 – Minskad ojämlikhet, som innebär att minska ojämlikheten inom- och mellan länder.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Föreningsbidraget till FUB Kungälv relaterar till ett flertal fastställda styrdokument:

- Vision 2040 (KS2012/817)
- Riktlinjer för föreningsstöd (KS2002/0674)
- Idrottspolitiskt program (KS2018/1043)
- Näringslivsplan för ökad tillväxt (KS2016/0428)
- Program social hållbarhet (KS2019/0202)
- Social översiktsplan – plan kring ökat innanförskap 2027 (KS2019/1500)
- Plan för funktionshinderspolitiska arbetet (KS2019/1500)

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

FUB i Kungälv är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett så gott liv som möjligt.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

FUB i Kungälv bedriver ett aktivt arbete för att skapa meningsfull fritid för sina medlemmar. Föreningen utgör ett viktigt komplement till ordinarie aktiviteter i Kungälvs kommun.

Ekonomisk bedömning

Ekonomiskt stöd till föreningar finansieras via avsatt budget från sektor trygghet och stöd. Stödet till FUB, 100 000 kronor, ryms inom befintlig budget.

Förslag till beslut

1. FUB beviljas 100 000 kronor i ekonomiskt stöd för verksamheten 2023.

Lena Arnfelt
Sektorchef trygghet och stöd

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Expedieras till: Katarina Vallström
Johan Sjöholm
FUB i Kungälv

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Katarina Vallström

2023-02-06

Föreningsbidrag, sociala föreningar 2023: Kamratföreningen Länken (Dnr KS2023/0079-2)

Sammanfattning

Ekonomiskt stöd kan beviljas till förening som i sin verksamhet vänder sig till någon av socialtjänstens målgrupper och som har aktiviteter som stärker och/eller är ett komplement till socialtjänstens verksamheter. Insatserna kan vara förebyggande, stödjande eller stimulerande för målgruppen. Föreningen samverka med socialtjänsten och ha lokal verksamhet i Kungälv eller på annat sätt anknyta till kommunen. Föreningsbidrag fördelas från budget Trygghet och stöd, där ca 1 miljon kronor är avsatta för ändamålet.

Kamratföreningen Länken har ansökt om föreningsbidrag för verksamhet 2023. Länken-föreningarna (Aktiva Länken och Kamratföreningen Länken) är sedan några månader tillbaka en och samma förening, Kamratföreningen Länken.

Förslag till beslut:

Kamratföreningen Länken erhåller 100 000 kronor i ekonomiskt stöd för verksamheten 2023.

Juridisk bedömning

Det sociala stödet är ett kommunalt föreningsbidrag och bedöms utgöra en kommunal angelägenhet enligt kommunallagen. Kommunala bidrag till det ideella föreningslivet regleras ytterst ställen i speciallagstiftning. Av betydelse för de ideella föreningarna är således i princip bara de allmänna reglerna i kommunallagen.

Kommunallagens allmänna regler bör således beaktas och bland dessa särskilt:

- Allmänintresset
- Lokaliseringsprincipen
- Den kommunala proportionalitetsprincipen
- Förbudet mot understöd åt näringsidkare

Det sociala stödet till föreningar bedöms med sin nuvarande konstruktion förenligt med kommunallagens skrivningar.

Förvaltningens bedömning

Bidrag och stöd till föreningar och frivilligorganisationer näraliggande socialtjänstens verksamheter som individ - och familjeomsorgen, funktionshinderföreningar, diagnosföreningar och pensionärsföreningar. Föreningen ska bedriva verksamhet som motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person. Föreningens arbete ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt delta i samhällslivet.

Kommunstyrelsen avsätter medel varje år som ska användas till bidrag och stöd till föreningar och frivillighetsorganisationer. De ekonomiska bidragen stärker den ideella sektorns förutsättningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter av god kvalitet med en inriktning som kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande. Föreningsstöd kan avse aktiviteter och arrangemang som är drift av lokaler och andra kostnader. Det kommunala föreningsstödet avser endast att täcka en del av föreningens kostnader.

I bedömningen av bidragets storlek ska hänsyn tas till vilken typ av aktiviteter föreningen bedriver och hur detta kommer medlemmar till godo, men också hur föreningarna stöder särskilt utsatta grupper. Föreningsbidraget ska inspirera till förnyelse och utveckling samt utveckla samarbetsformer mellan offentliga och frivilliga verksamheter, samt motverka främlingsfientlighet och diskriminering. I bedömningen av bidragets storlek ska särskilt beaktas om föreningen aktivt arbetar med integration och om föreningen har förebyggande verksamhet till stöd för barn och unga.

I bedömningen tas också hänsyn till antalet aktiva medlemmar i Kungälv och antal sammankomster.

Kamratföreningen Länken är en sammanslutning av både män och kvinnor med gemensamma erfarenheter av drogmissbruk. I föreningen stöder medlemmarna varandra för att undvika återfall. Genom regelbundna veckomöten och olika fritidsaktiviteter och andra samkväm, stärks gemenskapen och sammanhållningen inom föreningen.

Kamratföreningen Länken samarbetar med avdelning 10 på Kungälv sjukhus genom besök på avdelningen var fjortonde dag. Genom dessa besök har föreningen fått nya medlemmar. Andra medlemmar söker förening via telefon eller via besök i lokalen. Kamratföreningen Länken har sedan 2022 sammanslagits med föreningen Aktiva Länken. Föreningarna hade tidigare

Kamratföreningen Länken bedöms uppfylla kriterierna för att beviljas föreningsbidrag.

Förvaltningen föreslår att föreningen Kamratföreningen Länken i Kungälv erhåller 100 000 kronor i ekonomiskt stöd för verksamheten 2023. Föreningen erhöll 2022, 50 000 kronor i föreningsstöd samt att föreningen Aktiva Länken erhöll 100 000 kronor.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Föreslaget föreningsbidrag till Kamratföreningen Länken bedöms som särskilt viktigt utifrån det strategiska målet "En trygg omsorg med valmöjligheter genom livet". Kungälv kommun ska stå för en trygg omsorg, medborgarna ska kunna lita på välfärden och de mest utsatta ha den bästa omsorgen. Den personliga integriteten ska värnas och möjligheter att välja och påverka behöver utvecklas.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Det sociala bidraget och dess koppling till aktivitet och folkhälsa svarar upp mot Agenda 2030.

Beröringspunkter utifrån följande målområdena i Agenda 2030:

Mål 3 – God hälsa och välbefinnande, att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för all människors välbefinnande i alla åldrar.

Mål 4 – God utbildning för alla, säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Mål 10 – Minskad ojämlikhet, som innebär att minska ojämlikheten inom- och mellan länder. Det underliggande målet (10:2) innefattar att 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion, ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Föreningsbidraget finns beskrivet i styrdokumentet "Riktlinjer för föreningsstöd" KS2020/0674, Stöd till socialt stödjande föreningar (kapitel 11) som innefattar föreningar som:

- Verkar för att stödja särskilt utsatta grupper i samhället.
- Föreningar som arbetar särskilt med integration.

Utifrån riktlinjen är kravet för att erhålla föreningsstöd:

- Föreningen ska verka i den enskildes intresse
- Erbjudas stöd till personlig utveckling, glädje, hälsa samt motverka främlingsfientlighet och diskriminering.

Varje ansökan ska även beaktas särskilt utifrån Kungälv's kommuns mål kring ökat innanförskap.

Stöd till Kamratföreningen Länken ska även bedömas från program social hållbarhet (KS2019/0202), där övergripande målet är att öka innanförskapet i Kungälv's kommun. I underliggande social översiktsplan (KS2019/1500) betonas behovet av gemensamma insatser till personer med missbruk och nedsatt psykisk hälsa. Samverkan med civila samhället nämns som särskilt prioriterat.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Kamratföreningen Länken fyller en viktig funktion vid att vidmakthålla drogfrihet bland föreningens medlemmar.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Föreningsstöd bedöms inte påverka medarbetarperspektivet.

Ekonomisk bedömning

Ekonomiskt stöd till sociala föreningar, finansieras via avsatt budget från sektor trygghet och stöd. Stödet till Kamratföreningen Länken, 100 000 kronor, ryms inom befintlig budget.

Förslag till beslut

1. Kamratföreningen Länken beviljas 100 000 kronor i ekonomist stöd för verksamheten 2023.

Lena Arnfelt
Sektorchef trygghet och stöd

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Expedieras till: Katarina Vallström
Johan Sjöholm
Kamratföreningen Länken

För kännedom till:

Denna behandling '22/23 Uppföljning ekonomi T3, avvikelser och måluppföljning' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '23/23 Volym' har inget tjänsteutlåtande.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Kajsa Danesjö

2023-01-24

Styrdokument - plan för minskad kemikalieexponering i förskoleverksamheten (Dnr KS2021/1878-2)

Sammanfattning

Barn är särskilt känsliga för kemikalier och miljögifter, dels för att deras kroppar inte är färdigutvecklade, dels för att exponeringen i genomsnitt per kilo kroppsvikt blir högre än hos en vuxen. Många barn vistas sina tidiga levnadsår i förskolan och att minska exponeringen för kemikalier i förskolan är därför en viktig åtgärd som behöver prioriteras.

Planen utgår från det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och Kemikalieinspektionens arbete med att minska risken för att människor och miljö skadas av kemikalier.

Planen är på övergripande nivå med syfte att uppmärksamma berörda aktörer på vikten av arbetet med att minska kemikalieexponeringen i våra förskolor.

Förslag till beslut är att plan för minskad kemikalieexponering i förskoleverksamheten antas.

Juridisk bedömning

Att barnen erbjuds en god miljö i förskolan fastställs i skollagen (Skollagen 2010:800 Kap. 8 § 8).

I övrigt regleras inte antagandet eller utformningen av ett styrdokument om minskad kemikalieexponering i lag.

Förvaltningens bedömning

2013 startade Naturskyddsföreningen projektet Giftfri förskola som har uppmärksammats i media. Naturskyddsföreningen rekommenderar samtliga kommuner att anta ett handlingsprogram för en giftfri vardag, där kartläggning och avgiftning av förskolor ges högsta prioritet.

Kemikalieinspektionen, som är en statlig myndighet under Klimat- och näringslivsdepartementet, påpekar att det är viktigt att se över barns närmiljö och försöka undvika varor som innehåller kemikalier eftersom barn är mer känsliga än vuxna.

Arbetet med att minska kemikalieexponeringen i kommunens förskolor är pågående på olika nivåer, alltifrån inköp av material till enskilda förskolor till nyproduktion av

förskolelokaler då giftfria material ska användas i största möjliga mån. Syftet med att kommunen har ett styrdokument är att minska kemikalieexponering i förskoleverksamheten och inom kommunen behöver ett flertal verksamheter samarbeta för att fortsätta den goda utvecklingen. Styrdokumentet bidrar till att medvetengöra samtliga berörda kommunala verksamheter problematiken kring kemikalier.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Ärendet har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål: *att ge goda förutsättningar för livslångt lärande* samt målet *att kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan*.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ärendet har koppling till det tolfte målet i Agenda 2030: *hållbar konsumtion och produktion* och delmål 12.4 *ansvarsfull hantering av kemikalier av avfall*. Delmålet beskriver att för att uppnå miljövänlig hantering av kemikalier behöver utsläppet av dem i luft, vatten och mark avsevärt minimeras i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljö.

Ärendet har även koppling till det fjärde målet i Agenda 2030: *god utbildning för alla* och specifikt delmål 4.2 *lika tillgång till förskola av god kvalitet* samt 4.A *skapa inkluderade och trygga utbildningsmiljöer*.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Plan för minskad kemikalieexponering i förskolan går i linje med riktlinjen för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor (KS2019/2071) som beskriver att giftfria material ska i möjligaste mån väljas vid byggnation och i inredning.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Barnperspektivet har särskilt beaktats i framtagandet av styrdokumentet. Eftersom barn är känsliga för kemikalier och gifter är det av yttersta vikt att styrdokumentets syfte efterlevs.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Antagandet av styrdokumentet innebär ingen förändring för enskilda medarbetare. Dokumentet kommer spridas till verksamhetschefer för att medvetengöra planens syfte att ha i åtanke vid exempelvis upphandling, lokalvård och byggnation.

Ekonomisk bedömning

Förslag till beslut har ingen ekonomisk påverkan.

Förslag till beslut

Plan för minskad kemikalieexponering i förskoleverksamheten antas.

Monica Carhult Karlsson
Verksamhetschef förskola

Dennis Reinhold
Sektorchef bildning och lärande

Expedieras till: Kajsa Danesjö

För kännedom till:

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Minskad kemikalieexponering i förskoleverksamheten

Plan

Diarie-/dokumentnummer: KS2021/1878

Beslut: <Datum-... Kommunstyrelsen §.../År>

Beredande politiskt organ: Utskottet för bildning och lärande

Giltighetstid: 2023-12-31

Dokumentansvarig: Monica Carhult Karlsson

Senast uppdaterad av: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
3. Syfte	3
4. Mål och viljeinriktning	4
5. Varför ska vi arbeta för giffria förskolor?	4
6. Åtgärder	4
7. För vem är planen?	5
8. Levandegöra	5
9. Uppföljning	5

**KUNGÄLV
KOMMUN**

1. Inledning

Barn är särskilt känsliga för kemikalier och miljögifter, dels för att deras kroppar ej är färdigutvecklade, dels för att exponeringen i genomsnitt per kilo kroppsvikt blir högre än hos en vuxen. Barn utforskar också omgivningen genom att smaka och känna på saker samt har en tunnare och mer ömtålig hud. Att minska mängden farliga kemikalier är viktigt utifrån risken för den så kallade ”cocktaileffekten”, som innebär att även om varje enskilt ämne inte överstiger tillåtna gränsvärden så kan de tillsammans få en större effekt.

Många barn vistas en stor del av sina tidiga levnadsår i förskolan. Att minska exponeringen för kemikalier i förskolan är därför en viktig åtgärd som behöver prioriteras.

För att minska kemikalieexponeringen i förskolan krävs åtgärder både på kort och lång sikt. Detta dokumentets primära syfte är att öka medvetenheten hos berörda parter och därmed minska kemikalieexponeringen i förskolorna i Kungälv kommun.

2. Relation till andra styrdokument

Att barnen erbjuds en god miljö i förskolan fastställs i skollagen (skollagen 2010:800 kap. 8 § 8).

Planen har koppling till riktlinje för ny-, om- och tillbyggnation av förskolor i Kungälv kommun där det anges att giffria material i största möjliga mån ska användas vid byggnation och inredning utav förskolor.

Planen utgår från Naturskyddsföreningens rapport om en giffri förskola.

Planen förhåller sig till det fjärde av de globala målen i Agenda 2030 God utbildning för alla och specifikt delmål 4.2 lika tillgång till förskola av god kvalitet samt 4.A skapa inkluderade och trygga utbildningsmiljöer.

Koppling finns även till det tolfte målet i Agenda 2030: hållbar konsumtion och produktion och delmål 12.4 ansvarsfull hantering av kemikalier av avfall. Delmålet beskriver att för att uppnå miljövänlig hantering av kemikalier behöver utsläppet av dem i luft, vatten och mark avsevärt minimeras i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljö.

3. Syfte

Genom att uppmärksamma problemen som finns med att barn utsätts för farliga kemikalier i sin vardag ökas medvetenheten och bättre val kan göras.

Syftet är att minska kemikalieexponeringen för barn i Kungälv förskoleverksamheter. Eftersom växande barn är särskilt sårbara för exponering av gifter måste försiktighetsprincipen tillämpas för att minska deras exponering så mycket som möjligt.

**KUNGÄLV
KOMMUN**

4. Mål och viljeinriktning

Kungälv kommunens mål och viljeinriktning är att kommunens förskolor ska vara giffria.

5. Varför ska vi arbeta för giffria förskolor?

Barn är extra känsliga för exponering av gifter

Barn är, eftersom de är små samt växer och utvecklas, extra känsliga för exponering av farliga kemikalier som exempelvis hormonstörande ämnen. Barn äter mer och andas snabbare än en vuxen i förhållande till sin kroppsvikt. Barn utsätts därför för skadliga ämnen i högre koncentrationer än vuxna och är mer känsliga eftersom de inte är färdigutvecklade. De upptäcker dessutom världen genom att smaka och slicka på föremål vilket gör att de lättare får i sig kemikalier från leksaker och damm. Kemiska ämnen som i låga halter inte är skadliga var för sig kan, när de samverkar med andra ämnen, ge negativa effekter. Denna samverkan kallas för "cocktaileffekten" och är en anledning till att mängden kemikalier i vardagen bör minska.

Nationella rekommendationer

Planen utgår från det nationella miljö kvalitetsmålet Giffri miljö. Frågan är aktuell och bland andra Kemikalieinspektionen, som är en statlig myndighet under Klimat- och näringslivsdepartementet arbetar med frågan nationellt.

Under 2013 startade Naturskyddsföreningen projektet Operation giffri förskola som har uppmärksammats mycket i media. Naturskyddsföreningen rekommenderar samtliga kommuner att anta ett handlingsprogram för en giffri vardag, där kartläggning och avgiftning av förskolor ges högsta prioritet.

6. Åtgärder

Naturskyddsföreningen har inventerat 129 förskoleavdelningar runt om i landet. Resultatet visade att många områden i förskolemiljön behövde förbättras för att minska förekomsten av miljögifter.

Vad menas med gifter?

Med gifter avses de ämnen som klassificeras som utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen av Kemikalieinspektionen. Utfasningsämnena är i de allra flesta fall ämnen med särskilt allvarliga egenskaper som till exempel cancerframkallande, mutagena och hormonstörande. De prioriterade riskminskningsämnena anses inte lika farliga som utfasningsämnena men har farliga

**KUNGÄLV
KOMMUN**

egenskaper som till exempel giftiga, allergiframkallande eller miljöfarliga för vattenmiljö.

Åtgärder i Kungälv kommun

Arbetet med att skapa giffria förskolor är långsiktigt och respektive förskola behöver se över sina utvecklingsområden. Nedan presenteras exempel på åtgärder som Kungälv kommunens förskolor kan behöva jobba med.

- Kortsiktiga åtgärder: kan handla om att rensa bort saker, köpa in bättre varor eller förändra rutiner. Gäller både den fysiska miljön på förskolan som rutiner i kök och lokalvård.
- Långsiktiga åtgärder: åtgärder som är förenade med större kostnader såsom att byta ut inredning eller göra ombyggnationer. Planen för minskad kemikalieexponering i förskolan ska tas i beaktning vid nybyggnation.

7. För vem är planen?

Planen gäller för alla kommunala förskolor i Kungälv kommun.

Arbetet med giffria förskolor är kommunövergripande eftersom olika funktioner behöver samarbeta. Verksamhetschef för förskolan ansvarar tillsammans med upphandlingsenheten, fastighetsenheterna samt enheter för måltidsservice och lokalvård att planen efterföljs.

8. Levandegöra

Planen publiceras på kommunens hemsida och förmedlas till rektorer och enhetschefer på berörda enheter.

9. Uppföljning

Planens revideras vid behov eller då styrdokument ska revideras enligt policy för styrdokument (KS2019/1577).

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (3)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Anna Bengtsson

2023-02-06

Patientsäkerhetsberättelse. Elevhälsans medicinska insats 2022 (Dnr KS2023/0214-1)

Sammanfattning

Förslag på patientsäkerhetsberättelse för 2022 har tagits fram för den medicinska elevhälsan. Patientsäkerhetsberättelsen bygger på verksamhetsberättelsen och hänvisar till lagkraven för EMI:s verksamhet. Insatsen utförs av skolsköterskor och skolläkare.

I verksamhetsberättelsen dokumenteras det arbete som bedrivits under året, den innehåller analyser och åtgärder för att säkerställa kvalitén. Vårdgivaren ansvarar för att årligen upprätta patientsäkerhetsberättelse där det framgår hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under föregående kalenderår, vilka åtgärder som vidtagits för att öka patientsäkerheten och vilka resultat som uppnåtts.

Förvaltningen föreslår att elevhälsans patientsäkerhetsberättelse fastställs av kommunstyrelsen.

Juridisk bedömning

Enligt patientsäkerhetslagen (PSL 2010:659) och ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (2011:9) ska patientsäkerhetsberättelse upprättas senast 1 mars varje år. Där ska verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivas och utvärderas.

Förvaltningens bedömning

Enligt patientsäkerhetslagen (PSL 2010:659) samt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (2011:9) ska patientsäkerhetsberättelse upprättas senast den 1 mars varje år. Där ska verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivas och utvärderas. Syftet är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet.

Alla elever i grundskolan och gymnasiet har erbjudits hälsobesök enligt basprogram. Coronapandemin påverkade fortsatt EMI:s verksamhet under hälften av 2022 i form av reducerat basprogram. Resterande halvår arbetade verksamheten efter ordinarie basprogram.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Alla barn och elever ska vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö och ges goda förutsättningar för livslångt lärande.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Ett av målen i Agenda 2030 handlar om att försöka skapa förutsättningar för att alla ska kunna leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

Patientsäkerhetslagen samt det systematiska patientsäkerhetsarbetet möjliggör för en bra grund till arbetet.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Ärendet har en koppling till programmet för social hållbarhet samt social översiktsplan kring ökat innanförskap 2027 med aktiviteten trygghetsskapande arbete, normer och värderingar samt målet att effektivisera och höja kvalitén i det förebyggande arbetet. Genom att fastställa patientsäkerhetsberättelsen möjliggörs i högre grad en trygg och utvecklande lärmiljö.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Arbete med systematisk patientsäkerhet i den kommunala hälso- och sjukvården är ett lagkrav där vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten så att krav på god vård upprätthålls. Patientsäkerhetsarbetet handlar vidare om att förebygga vårdskador, lära av det inträffade och förhindra att det upprepas, för att öka kvalitén inom skolhälsovården.

Patientsäkerhetsberättelsen för EMI utgår från ett barnperspektiv då målet är att säkerställa en likvärdig och säker elevhälsovård för alla. All elevvård planeras och genomförs i ett jämlikhetsperspektiv. Alla skolor följs upp för säkerställande av likvärdig elevhälsovård och arbete efter basprogram.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Var och en med uppgifter inom hälso- och sjukvård ska medverka till att verksamheten och de insatser som genomförs är av god kvalitet och patientsäkerhetsberättelse ska enligt patientsäkerhetslagen (PSL 2010:659), upprättas. Ett uppdrag som skolhälsovården och MLA har i sin arbetsbeskrivning. Förvaltningen gör därför bedömningen att punkten inte är aktuell.

Ekonomisk bedömning

Att fastslå patientsäkerhetsberättelsen innebär ingen ekonomisk påverkan. I patientsäkerhetsberättelsen anges mål som ska genomföras under 2023. De åtgärder som kan komma att genomföras för uppnå dessa mål kommer att finansieras inom ramen för budget. Finansiell bedömning av ekonom har inte varit aktuellt.

Förslag till beslut

Patientsäkerhetsberättelse 2021 för den medicinska elevhälsan, fastställs.

Catharina Bengtsson
Verksamhetschef

Dennis Reinhold
Sektorchef

Expedieras till:
Elevhälsans medicinska
ansvariga, Siv Hedberg
Larsson
:

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats 2022

Datum 230208

Ansvarig för innehållet: Siv Hedberg Larsson, Medicinsk ledningsansvarig skolsköterska
Catharina Bengtsson, Verksamhetschef EMI
Diarienummer KS2023/0214

Inledning

Mallen är ett stöd för att skriva patientsäkerhetsberättelsen och utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. I de fall lagkrav finns görs hänvisningar under respektive rubrik. Fullständiga lagtextbeskrivningar finns i dokumentet Korsreferenslista för lagkrav kopplat till mallen för patientsäkerhetsberättelse. Mallen utgår även från metodiken för systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Mallen är framtagen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen, på uppdrag av den nationella samverkansgruppen (NSG) inom patientsäkerhet, 2021-09-23.

I syfte att förtydliga har mindre justeringar i inledning och bilaga genomförts, 2022-05-18.

Innehåll

Inledning.....	2
SAMMANFATTNING	4
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	5
Engagerad ledning och tydlig styrning	5
Övergripande mål och strategier.....	5
Organisation och ansvar	5
Vårdgivare.....	5
Verksamhetschef	5
Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA)	6
Rektor.....	6
PMO-administratör.....	6
Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.....	6
Samverkan för att förebygga vårdskador	6
Intern samverkan.....	6
Extern samverkan	7
Informationssäkerhet	7
En god säkerhetskultur.....	7
Adekvat kunskap och kompetens	8
Patienten som medskapare	8
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	9
Mål och strategier året 2022	9
EMI:s egenkontroller under året.....	10
Öka kunskap om inträffade vårdskador	10
Har vården varit säker?.....	10
Tillförlitliga och säkra system och processer.....	11
Säker vård här och nu.....	11
Riskhantering	11
Stärka analys, lärande och utveckling.....	12
Avvikelse.....	12
Klagomål och synpunkter	12
Öka riskmedvetenhet och beredskap.....	12
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	13

SAMMANFATTNING

I patientsäkerhetsberättelsen sammanfattas hur EMI (elevhälsans medicinska insats) i Kungälv kommun är organiserad för att ge en god och patientsäker vård. Inledningsvis beskrivs de grundläggande förutsättningarna för säker vård och hur ansvaret är fördelat mellan de olika rollerna i organisationen. Vidare beskrivs samverkan både internt och externt, arbetet för att uppnå en god säkerhetskultur, de insatser som görs för att upprätthålla kunskap och kompetens i organisationen samt elevers och vårdnadshavares delaktighet i vården.

EMI är en del av skolväsendet samtidigt som den är en del av hälso-och sjukvården och omfattas av hälso-och sjukvårdens lagar.

EMI använder Kungälv Metodhandbok men med lokala riktlinjer och baseras på Göteborgs Metodstöd.

Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildning.

Coronapandemin påverkade fortsatt EMI:s verksamhet under hälften av år 2022. Första halvan fortsatte arbetet med ett reducerat basprogram anpassat till restriktioner. Resterande halvåret övergick verksamheten till att arbeta utifrån ordinarie basprogram. Eleverna övergick helt till närundervisning och restriktionerna togs bort.

EMI:s egenkontroller har även de återgått helt till ordinarie kontroller.

Analysen av inkomna avvikelser under året har visat på att journalföring och efterföljning av skrivna rutiner är ett prioriterat område. Under 2023 kommer vi fortsatt arbeta med att rutiner efterföljs. Riskanalyser av de inkomna avvikelserna har inte visat på någon allvarlig vårdskada som lett till Lex-Maria anmälan.

Samverkan med olika partners, både interna och externa, har varit viktiga under året.

Avslutningsvis sammanfattas mål och strategier för patientsäkerhetsarbetet under 2023. Fokus ligger, förutom det fortsatta arbetet med gemensamma rutiner, samt en revision av ledningssystemet.

Förkortningar:

EMI	Elevhälsans medicinska insats
FVM	Framtidens vårdinformationsmiljö
HSL	Hälso- och sjukvårdslagen
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
MILLENIUM	Fd Framtidens vårdinformationsmiljö
MLA	Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska
PSL	Patientsäkerhetslagen
SOFS	Socialstyrelsens föreskrift
VC	Verksamhetschef enligt hälso-och sjukvårdslagen

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador. För att kunna nå den nationella visionen "God och säker vård – överallt och alltid" och det nationella målet "ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada", har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Den vård som bedrivs inom elevhälsan utförs i en organisation som primärt har ett annat uppdrag, nämligen ett utbildningsuppdrag. Detta skapar utmaningar kring gränsdragningen mellan vård och icke-vård, vilket gör att såväl personal med legitimation som övrig personal behöver få en god förståelse för de olika uppdragen och de olika lagrum som aktualiseras i olika situationer.

Då elevhälsan inte är en verksamhet som arbetar med många komplicerade eller riskfyllda vårdprocesser, ligger fokus i patientsäkerhetsarbetet främst på frågor kring informationshantering och informationsöverföring, journalföring, samtycke och sekretess.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Vårdgivare

Kommunstyrelsen är vårdgivare för EMI och ytterst ansvarig. Vårdgivaren ansvarar för att verksamhetschef för EMI samt Lex Maria-ansvarig är utsedda. Fördelningen av verksamhetens organisatoriska ansvar för patientsäkerhetsarbetet ska dokumenteras av vårdgivaren som även ska leda, planera och kontrollera verksamheten så att lagkraven för god vård uppfylls.

Verksamhetschef

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) ska verksamhetschef ansvara för verksamheten och ha det samlade ledningsansvaret. Verksamhetschef för högstadiet och Bildning- och Lärandes Stödenhet är också verksamhetschef för EMI. Verksamhetschefen ansvarar för ledning, planering och utveckling av verksamheten samt säkerställer att god vård bedrivs. Medarbetare ska ha rätt kompetens, erbjudas fortbildning och möjlighet att bedriva en god vård med hög kvalitet. Lokaler och utrustning för arbetet skall vara anpassade för verksamhetens behov. Rutiner och egenkontroll skall upprättas och följas.

Avvikelse och risker skall analyseras och följas upp. För frågor som rör verksamheten ska verksamhetschef kontaktas.

Då verksamhetschef inte har medicinsk utbildning har del av det medicinska ledningsansvaret överlåtit till annan person, Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA). Verksamhetschef är därmed chef för Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA)

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska ansvarar för kvalitet och säkerhet inom EMI. Personen skall vara uppdaterad och väl förtrogen med gällande regelverk inom området. MLA ansvarar vidare för att rutiner och egenkontroll upprättas och följs, att avvikelser och risker analyseras och följs upp samt ansvarar för Lex Maria-anmälningar.

Rektor

Rektor är arbetsgivare för skolsköterska. Rektor ansvarar för anställning av skolsköterska, med rätt kompetens och med rätt omfattning, i samråd med verksamhetschef och MLA. Rektor ansvarar även för säkerställandet av ändamålsenliga lokaler för EMI:s verksamhet samt ansvarar för att skolsköterska deltar i kontinuerlig yrkesspecifik kompetensutbildning.

PMO-administratör

Ansvarar för löpande uppgifter i journalsystemet, inklusive uppföljningar och kontroll av inloggnings.

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal

All hälso- och sjukvårdspersonal (skolsköterska och skolläkare) har eget yrkesansvar för att arbetet utförs med god kvalitet och säkerhet. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras. Skolläkare motsvarande 60 % av en heltidstjänst köps in via avtal från Vårdcentralen Kusten, avtalet gäller tom 23-06-14.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Intern samverkan

- Samverkan med administrativ personal - Information om in- och utflytt av elever. För att journaler skall kunna beställas och insatser för nyinflyttad elev inte skall fördröjas eller utebli.
- Samverkan med Måltidsservice - Gällande elever i behov av specialkost av medicinska orsaker.
- Samverkan med pedagoger- I samband med hälsobesök och vaccinationer.
- Samverkan med rektor, och övrig personal - runt elevhälsoarbetet och skolans arbetsmiljö.
- Elevhälsomöten (EHM) har införts på flera skolor, där ingår EMI.
- Samverkan på EMI:s gemensamma träffar

- Samverkan med skolläkare- Vid eventuell akut sjukdom hjälper skolsköterska skolläkare att genomföra skolläkarmottagning, före- och efterarbete. Skolsköterskorna bistår varandra så att mottagningarna skall kunna genomföras, innebärande att skolsköterskorna tar ansvar för helheten och inte bara för sin enhet. Detta gäller även vid vaccinationer då skolsköterskor hjälper varandra.

Extern samverkan

- Samverkan med skolläkare - skolläkarinsatser motsvarande en 60 %-ig tjänst köps in från Kustens vårdcentral, aktuellt avtal löper ut 23-06-14. Samverkansavtalet fungerar bra och underlättar även samverkan med primärvården i övrigt.
- Samverkan med Socialtjänst, BVC, Familjehuset Klippan, Primärvården, BUM, BUP, Habilitering, ungdomsmottagning samt andra vårdgivare i regionen- gällande enskilda ärenden. Samverkansmöten har under året genomförts med Ungdomsmottagningen och Barn- och ungdomsmedicin (BUM) i Kungälv.
- Samverkan med Närhälsan Kongahälla Rehabmottagning- EMI på gymnasiet har övergått i fortsatt samverkan med Närhälsan Rehab då tidigare projekt är avslutat. Det fortsatta samarbetet med Närhälsan Rehab består i att skolsköterska har möjlighet att förmedla kontakt till rehab mottagning. Avser elever som har obesitas eller övervikt samt är fysiskt inaktiva, för att starta upp någon form av fysisk aktivitet tillsammans med fysioterapeut.
- Samverkan med extern huvudman *vid* mottagande eller överlämning av elev som byter huvudman (skola).

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Datajournalssystemet PMO genomgår fortlöpande förbättringar i syfte att förbättra kvaliteten och säkerheten. Loggkontroller utföres med en regelbundenhet. Risker gällande informationsöverföring identifieras via avvikelshanteringssystemet och åtgärdas vid behov.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Genom att uppmärksamma inkomna avvikelser tillsammans i skolsköterske-gruppen tydliggörs det egna ansvaret men också möjligheten att gemensamt förbättra patientsäkerhetsarbetet inom verksamheten. Tid för detta ges vid professionsmöten genom gemensam genomgång av uppmärksammade risker och reflektion över adekvata åtgärder.

Verksamhetschef, MLA samt samordnande skolläkare arbetar och följer upp patientsäkerhetsfrågorna på regelbundna möten.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

Medarbetarna ges möjlighet till fortlöpande kompetensutveckling. Både arbetsgivare och den enskilda yrkesutövaren kan inkomma med förslag på adekvata utbildningsinsatser, utifrån bedömda behov. Medarbetarna sprider sedan sina nya kunskaper i professionsmötena. Göteborgs Stad Center för skolutveckling anordnar ett flertal utbildningstillfällen där Kungälvskommuns skolsköterskor har möjlighet att delta.

Skolläkarna och skolsköterskorna i kommunen har en årlig träff där skolläkare har kompetenshöjande föreläsningar för skolsköterskorna, där ges tillfälle till diskussioner utifrån olika ämnesområden.

För att säkra bemanningen i verksamheterna har MLA löpande dialog med verksamhetschef och rektorer om eventuella vakanser uppstår. Om bemanning på en skola inte täcker behovet omfördelas resurser i de fall det är möjligt. Utöver det anlitas relevant kompetens från upphandlade bemanningsföretag för att undvika för omfattande vakanser inom EMI.

I samband med rekrytering av ny personal säkerställs att personalen har relevant utbildning genom kontroll av legitimation och aktuella examina. Vidare görs en kontroll hos IVO av eventuella anmärkningar på yrkesutövningen hos den sökande.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad och deltar aktivt i sin vård. Den ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

Vid incidenter där brister har identifierats då elev eller dess vårdnadshavare påverkats, förs en dialog tillsammans med dem för att tydligt kartlägga och förebygga att händelsen upprepas. Dessa dialoger förs genom samtal eller telefonsamtal med skolsköterska, MLA, och/eller verksamhetschef.

Exempel kan vara brister i kommunikation gällande uppföljningar av planerade besök. Vårdnadshavare och elever får då möjlighet att beskriva problematiken och komma med förslag på förbättringsområden. Vården inom elevhälsan bygger på informerade samtycken som tex skolsköterskan basprogram och skriftliga samtycken som användes vid vaccinationserbjudande. Det bedöms finnas en god tillgänglighet för vårdnadshavare att komma i kontakt med EMI.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet.

Nedan beskrivs inledningsvis de mål som verksamheten satt för att stärka kvaliteten under 2022, följt av en redogörelse för de egenkontroller som genomförts.

Mål och strategier året 2022

Identifiering	Analys	Åtgärd	Uppföljning åtgärd
Säkerställa en god, säker och likvärdig vård som bedrivs av skolsköterskor och skolläkare.	Behov av aktuella rutiner och riktlinjer som gäller EMI.	Arbeta fortlöpande och systematiskt för att uppdatera rutiner och PM. Detta för att säkerställa patientsäkerheten.	Alla elever erbjuds hälsosamtal och följs via basprogrammet samt identifiering av riskfaktorer som föranleder uppföljning.
Samverkan med Närhälsan Kongahälla Rehabmottagning för gymnasieelever med obesitas, övervikt och fysisk inaktivitet.	Identifiera målgruppen via skolsköterska/ idrottslärare.	Erbjuda fysisk aktivitet i samverkan med Rehabmottagning.	I vissa fall fortsatt kontakt med EMI.
Ledningssystemet	Behov av att uppdatera och göra det väl känt för berörda såväl chefer samt skolläkare/skolsköterskor.	På sikt även involvera psykologer i ledningssystemet.	Pandemin har påverkat möjligheterna att prioritera detta arbete.
FVM Option 2	Deltagandet har pausats sedan tidigare pga. för stort tidsanspråk för EMI:s representanter. Option 2 har nyligen avslutats för samtliga kommuner. Option 1 Millenium kvarstår där Kungälv kommun ingår som deltagare.	Aktivitet från EMI har ej påbörjats då information saknas på vilket sätt vi förväntas ingå.	Invänta information.
Elevens hälsa i fokus	Behov att utveckla digitala arbetsverktyget/enkät	Arbetet har påbörjats.	Fortsatt planering inför beslut.

	som kan användas i hälsosamtalet hos EMI. Samt att få tillgång till elevhälsodata via regionens elevhälsodatabas.		

EMI:s egenkontroller under året

Egenkontroll	Hur	Omfattning och resultat
Läkemedelsförråd	Systematisk kontroll av läkemedel och vaccin på mottagningarna.	Utföres två gånger/år.
Instrument	Kalibrering av instrument, blodtrycksmanschett, audiometer och våg av extern utövare.	Utföres en gång/år av extern utförare.
Extern granskning av läkemedel	Rutin för extern kontroll av läkemedel inom EMI enligt HSFL-FS 2017:37. Ordination och hantering av läkemedel i hälso-och sjukvården.	Utföres årligen tillsammans med Ale kommun. Har utförts 2022.
Medicinskt kylskåp	Systematisk kontroll av kylskåpstemperatur.	Utföres en gång/vecka. Oftare om behov finnes.
Tidsplan verksamheten EMI	Årshjul	Genomgång två gånger/år.
Journaler i arkivskåp	Genomgång då pappersjournal finns.	Utföres en gång inför varje läsår.
Journalgranskning	Kollegial granskning.	En gång vartannat år. Har utförts 2022.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

Har vården varit säker?

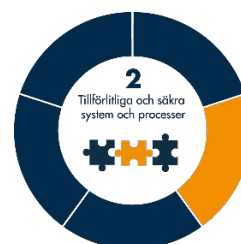
Under året har MLA arbetat efter den rutin som sedan tidigare finns gällande avvikelshantering där en riskanalys ingår.

MLA går igenom avvikelserna tillsammans med en av skolläkare som har en samordnande roll i kommunen, samt rapporterar till verksamhetschef för EMI. Avvikelseerna återkopplas sedan i professionsgruppen för diskussion kring vidare åtgärder för att förebygga att det upprepas igen.

Utifrån riskanalyserna har ingen avvikelse bedömts som vårdskada och lett till Lex Maria-anmälan.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas. Genom att minska oönskade variationer stärks patientsäkerheten.

EMI abonnerar på Göteborgs Metodstöd som ett stöd i kvalitetsarbetet. Göteborgs metodstöd är ett metod- och kunskapsstöd för skolsköterskor och skolläkare inom EMI. Kungälv's Metodhandbok som är framtagen som ett komplement, är anpassad efter Kungälv's förutsättningar men är inte lika omfattande och gäller framför allt lokala riktlinjer. Metodhandboken revideras kontinuerligt och utgör basen i EMI:s kvalitetsarbete. EMI arbetar utifrån ett basprogram samt ett års hjul för att säkerställa att arbetet bedrivs som planerat och att eleverna i kommunen erbjuds en likvärdig EMI. Årshjulet är ett levande dokument som revideras återkommande.

EMI dokumenterar i journalsystemet PMO

I frågan om elevers och vårdnadshavares samtycke till vården finns tydliga riktlinjer i EMI:s metodstöd.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Vårdgivare ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar, och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.

Aktuell riskhantering inom EMI rör främst hanteringen av vakanser och frånvaro på skolenheterna, samt arbetstoppar inom enskilda medarbetares uppdrag. Rektor bevakar och informerar MLA och Verksamhetschef om behov uppstår att extra personal behövs. Under året har bemanningspersonal använts vid några längre vakanser för skolsköterska utifrån att EMI:s verksamhet skall kunna säkras upp.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

EMI har under året haft 14 avvikelser, 11 interna och 3 externa. Majoriteten har gällt journalföring och rutiner som ej följts.

Riskanalys har gjorts för att titta på avvikelsernas allvarlighetsgrad i förhållande till sannolikhet för upprepande.

Riskområden som identifierats är journalföring och uppföljning av planerade åtgärder. Tre avvikelser har gjorts i samverkan. De har aktualiserats då uppföljning och samverkan upplevdes bristfällig med annan vårdgivare. En av dessa avvikelser har hanterats i samråd/konsultation med IVO.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Det har inte inkommit några klagomål från Inspektion för vård och omsorg (IVO)

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Alla delar av vården behöver planera för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden. I patientsäkerhetssammanhang beskrivs detta som resiliens.

Uppdraget inom är EMI kräver en god förmåga, flexibilitet och bred kompetens för att kunna möta uppkomna behov inom verksamheten. För att kunna möta detta är det viktigt att personalen får möjlighet till fortbildning och kompetensutveckling. Under året har en gemensam utbildningsinsats gjorts avseende Hedersrelaterat våld och förtryck samt HBTQI utbildning. Den har skett tillsammans med Stödenhetens personal skolkuratorer, skolpsykologer samt personal från Barnhälsan.

Skolsköterskorna har haft möjlighet att delta på de kompetenshöjande dagar som Göteborgs Stad erbjuder för EMI:s personal, dessa utbildningar rör alltid kompetensområdet. Den årliga skolsköterskekongress som hålls har tre deltagare varit med från EMI.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Utifrån analys av året som gått – reflektera över kommande utmaningar. Ange mål, strategier, planerade åtgärder och aktiviteter samt vilken egenkontroll som behövs inom respektive fokusområden för att nå en säkrare vård.

Mål	Strategi	Planerad åtgärd	Aktivitet
Säker dokumentations hantering	Fortsatt upprättande av tydliga riktlinjer och rutiner	MLA arbetar med frågan	Regelbundna samverkansmöten och omvärldsbevakning
Identifiering av elever med obesitas, övervikt och inaktivitet på grundskolan. Erbjuder dem en aktiv fritid och en förbättrad hälsa. Utifrån ett planerat projekt i kommunen	Identifiera elev via skolsköterska samt samverkan inom skolans elevhälsa	Via basprogram och uppföljningskontroller identifiera och vid behov läkarbedömning (BUM) samt erbjuda aktivitetsgrupp. För en ökad fysisk aktivitet som är individanpassad	Aktivitetsgrupp Samt i vissa enskilda ärenden bedömning av sjukvården (BUM)
Gymnasiet fortsatt samarbete med Kongahälla Rehabmottagning. Elever med obesitas, övervikt och inaktivitet	Identifiera elev via skolsköterska/ idrottslärare	Erbjuder fysisk aktivitet i samverkan med Rehabmottagning	Hitta en aktivitet som är anpassad efter elevens behov.
Uppdaterat ledningssystem	Fortbildning av central personal	MLA och VC fortbildas kring ledningsfrågor och ledningssystemets utformning	Utvecklingsprogram för EMI
FVM Option 1 Millenium	Behov av deltagande för att involveras i det kommande arbetet med Millenium	Ingå i det fortsatta gemensamma arbetet med övriga kommuner när beslut tages	Vara en del av det arbetet som troligtvis kommer att startas upp
Elevens hälsa i fokus	Fortsätta planering om beslut tages om att använda digital hälsoblankett som arbetsverktyg för EMI, samt få tillgång	Återuppta kontakt med Elevhälsodata Väst, samt CGM journalsystem för att upprätta avtal med båda parter	Användbart arbetsverktyg vid hälsosamtalen i åk 4,8, år 1gy, samt även utveckla samtyckes delen för

	till elevhälsodatabas i regionen		andra funktioner i PMO. Jämföra statistik både i kommunen och i regionen kring ohälsotalen

**KUNGÄLV
KOMMUN**

Sid 1 (5)

Tjänsteskrivelse

Handläggarens namn
Oscar Franzén

Klicka eller tryck här för att ange datum.

Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag (Dnr KS2022/2689-2)

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 22 december 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för skolan. Den 10 mars 2022 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv vilket gjorde att utredningen förlängdes. Uppdraget utökades också så att beslutsunderlaget även ska innehålla andra alternativ som stärker statens ansvar för skola utöver att staten blir huvudman. Vidare utökades uppdraget till att även omfatta hur statens ansvar för komvux kan stärkas. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på bedömningarna, förslagen eller materialet i betänkandet.

Kungälv kommun har blivit inbjudna av utbildningsdepartementet att lämna synpunkter på betänkandet "Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag" (SOU 2022:53).

Kungälv kommun lämnar synpunkter och medskick på ett urval av bedömningarna i utredningen.

Förvaltningen föreslår följande förslag till beslut:

1. Yttrande svar på remiss antas som Kungälv kommuns remissvar till Utbildningsdepartementet gällande "Statens ansvar – ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022/53)".
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Juridisk bedömning

Utredningen gör bedömningar på förslag som skulle innebära omfattande förändringar i skolförfattningarna. I utredningen framkommer bedömningar på konsekvenser och ändringar som dessa förslag skulle kunna ha på relevanta författningar.

Förvaltningens bedömning

Bakgrund

Regeringen beslutade den 22 december 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för skolan. Den 10 mars 2022 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv vilket gjorde att utredningen förlängdes. Uppdraget utökades också så att beslutsunderlaget även ska innehålla andra alternativ som stärker statens ansvar för skola utöver att staten blir huvudman. Vidare utökades uppdraget till att även omfatta hur statens ansvar för komvux kan stärkas. Utredningen som kommunen har fått möjlighet att lämna synpunkter på är "Statens ansvar – ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022/53)".

Det övergripande syftet med utredningen är att se över möjligheterna att göra den svenska skolan mer likvärdig, höja kvalitén. Utredningen drar slutsatsen att det svenska skolsystemet har alltför

många styraktörer och att ansvarsfördelningen inte är tydlig. Utredningen presenterar två alternativ för att utveckla ett nytt skolsystem:

Det **första alternativet** innebär att staten skulle ta över systemansvaret, för såväl offentliga som fristående skolor och även komvux. Systemansvar innebär till exempel att staten tar över den fördelningen av ekonomiska resurser till skolan. Staten skulle även ta över huvudmannansvaret för offentliga skolor och komvux.

Det **andra alternativet** skulle innebära att staten även här tar över systemansvaret men där huvudmannaskapet kvarstår hos kommunen men där staten förstärker sitt ansvar över skolan. Utredningen bedömer två huvudvägar i hur staten kan stärka sitt ansvar över skolans resurser: finansiering och reglering. Baserat på dessa huvudvägar presenterar utredningen flera olika varianter av i vilken omfattning statens ansvar i så fall skulle öka över skolan.

Utredningen har gjort cirka 60 bedömningar som Kungälv kommun fått möjlighet att lämna synpunkter på. På grund av kort svarstid i kombination med storleken på remissen har Kungälv kommun valt att fokusera på ett begränsat antal bedömningar och förslag som synpunkter lämnas till. Bedömningarna kommunen besvarar är följande:

- Fullgånget förstatligande av skolan. Staten tar i detta alternativ över både huvudmannaskap och systemansvar över alla offentliga skolor och
- Resursfördelning vid ett stärkt statligt ansvar utan ändrat huvudmannaskap. Utredningen presenterar fyra olika varianter av hur resursfördelningen kan komma att se ut i detta alternativ. Varianterna är följande:
 1. Kommunen får resurser av staten som ska täcka de förväntade kostnaderna för skolan, men kommunen kan välja att skjuta till extra resurser. Innebär en omfattande skatteväxling.
 2. Kommunen fördelar resurserna till skolan, men staten reglerar hur mycket resurser kommunen måste lägga på skolverksamheten. Detta skulle regleras med ett bindande minimibelopp.
 3. Kommunen får sektorsbidrag som ska gå till undervisningskostnader, främst löner till lärare. Undervisningen är kärnan i skolverksamheten och tanken med bidraget skulle vara att jämna ut förutsättningarna mellan olika kommuner. Kommunen står för övriga kostnader för skolan. Innebär en skatteväxling.
 4. Statsbidraget för likvärdig skola utökas från fyra till 15 miljarder.
- Förskolans frånvaro från utredningen. Förskolan omfattas inte alls av utredningen och är tänkt att förbli helt i kommunal regi.
- Förslag om statligt ansvar över skolvälet. Utredningen gör bedömningen att staten bör ansvara för ett system för önskemål och beslut om placering i grundskolan.
- Förslag om att staten ska besluta om placering i grund- och gymnasiesärskola¹. Utredningen gör bedömningen att staten bör ta ett samlat ansvar för utredning och beslut om mottagande av elever i grund- och gymnasiesärskola.

Bedömning

Fullgånget förstatligande av skolan

Kungälv kommun avstyrker alternativ ett, som skulle innebära att staten tar över som huvudman för alla offentliga skolor, grund- och gymnasiesärskola och komvux. Det skulle vara en onödigt stor reform som inte bidrar till ökad likvärdighet och höjda skolresultat.

Resursfördelning vid ett stärkt statligt ansvar utan ändrat huvudmannaskap

Kungälv kommun ser positivt till intentionen med bedömningen att staten bör stärka sitt finansieringsansvar. Utredningen presenterar fyra varianter i hur detta kan ske. Kungälv kommun vill göra medskick med synpunkter på vad kommande utredningar skulle kunna fokusera på. Medskicken redovisas i yttrandet.

¹ Från och med den 2 juli 2023 byter grund- och gymnasiesärskolan namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Förskolans frånvaro från utredningen

Kungälv kommun ställer sig negativt till att förskolan inte är inkluderad i utredningen. Kungälv kommun instämmer med de konsekvenser utredningen tar upp om potentiella problem med samverkan och att förskolans roll i skolsystemet som skolform riskerar att negligeras.

Bedömning om att staten bör ansvara över skolvalet

Kungälv kommun avstyrker utredningens bedömning att staten bör ansvara för ett system för önskemål och beslut om placering i grundskolan. Ett skolval som styrs centralt samtidigt som kommunen är huvudman över skolan kan skapa en mängd dubbelarbete. Skolvalet kräver lokal förankring för att kunna samordna och göra rättssäkra och rättvisa placeringar. Fattar staten beslut om skolplacering samtidigt som kommunen är huvudman delas ansvar och befogenheter över skolvalet upp, vilket kan försvåra arbetet med lokalförsörjning, skolpliktsbevakning samt tydligheten för invånare gällande ansvarsutkrävning.

Bedömning om att staten ska besluta om placering i grund- och gymnasiesärskola

Kungälv kommun avstyrker utredningens bedömning att staten ska hantera utredning och mottagande av elever i grund- och särskola. Likt bedömningen om ett statligt ansvar över skolvalet delas även här ansvar och befogenheter upp vilket bland annat skulle innebära att besluten fattas långt ifrån individen. Kommunen har också större möjligheter till beredskap och ta hänsyn till individuella behov. Kommunen ställer sig istället positivt till ett ökat stöd till kommunerna från staten i frågan om att öka likvärdigheten och kvalitén på utredningar och beslut om placering vid grund- och gymnasiesärskola.

Ärendenivåer – bedömning utifrån kommunfullmäktiges strategiska mål eller kommunstyrelsens resultatmål

Utredningen har koppling till kommunfullmäktiges strategiska mål om att "ge goda förutsättningar för livslångt lärande". Några av syftena med utredningen är att skapa en bättre och mer likvärdig kompetensförsörjning och en mer likvärdig resursfördelning. Utredningen skulle också påverka vilken nivå många beslut fattas då bedömningen görs att en del av ansvaret över skolan bör centraliseras.

Bedömning utifrån miljö, hållbarhet och mål i Agenda 2030

Utredningen har koppling till mål fyra, "god utbildning för alla", specifikt delmål 4.1 "Avgiftsfri- och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet". I utredningen framgår att målet med potentiella förslag är att öka likvärdigheten i skolan.

Bedömning utifrån politiska styrdokument

Utredningen har ingen direkt koppling till några politiska styrdokument. Vissa av de potentiella förslagen som utredningen bedömer skulle dock kunna innebära stora förändringar i de politiska styrdokumenten kopplade till skolan.

Bedömning utifrån ett medborgar- och brukarperspektiv

Utredningen gör bedömningar på flera olika förslag som påverkar medborgarna ur ett demokrati- och skattebetalarperspektiv. De förslag utredningen bedömer innebär i olika nivåer en förflyttning av ansvar över skolan till staten från kommunen. Detta innebär i vissa av förslagen en skatteväxling mellan kommun och stat vilken kan påverka hur mycket medborgaren betalar i skatt. Flyttas

ansvaret från kommun till stat innebär det också att de lokala politikernas inflytande över skolan minskar och som följd av det även inflytandet hos medborgare och brukare som röstar fram politikerna. Eftersom utredningen endast gör bedömningar och inte lämnar konkreta förslag går det inte att bedöma i hur stor utsträckning medborgare och brukare kan komma att påverkas.

Bedömning utifrån ett medarbetarperspektiv.

Utredningen bedömer att inget av förslagen kommer ha en direkt påverkan på den inre verksamheten, alltså rollen som lärare. Beroende på hur ett framtida förslag formas kan det komma att innebära stora förändringar för medarbetare centralt inom förvaltningen av skola om ansvaret tas över av staten. Eftersom utredningen endast gör bedömningar och inte lämnar konkreta förslag går det inte att bedöma hur stor påverkan på medarbetare kan komma att bli.

Ekonomisk bedömning

Utredningen uppmärksammar att de bedömda förslagen i olika utsträckningar kommer att påverka kommunens budget och kräva viss anpassning av organisationen. Vid ett fullgånget förstatligande kommer kommunerna inte ha ansvar för skolans finansiering, men också inte heller ha kvar resurserna för detta åtagande. I teorin skulle en överföring av ansvaret varken vara positivt eller negativt för kommunens ekonomi. I praktiken finns det flera faktorer som skulle kunna påverka ekonomin. Kommuns roll som fastighetsägare kommer att påverkas, och eventuellt påverka kommunens ekonomi.

I det alternativ där staten tar över delar av, men inte hela ansvaret för tilldelning och fördelning av resurser påverkas kommunens ekonomi på olika sätt beroende på hur en sådan modell utformas. Utredningen presenterar fyra varianter som beskrivs tidigare i tjänsteskrivelsen under rubriken "förvaltningens bedömning". Statens respektive kommunens ansvar för resursfördelningen varierar beroende på varianten.

1. Den första varianten: Resurser behöver föras över från kommunen till staten och vill kommunen göra ytterligare satsningar utöver de pengar staten fördelar får de bekosta detta själva.
2. Den andra varianten: Innebär att kommunen inte kan minska kostnader i förhållande till miniminivån, trots att den är ansvarig för finansieringen. Det innebär att staten har visst inflytande och kontroll över hur mycket resurser kommunen lägger på skolan.
3. Den tredje varianten: Kommunen får ett sektorbidrag som ska användas till undervisningskostnader. Kommunen ansvarar för övrig finansiering i denna variant.
4. Den fjärde varianten: Likt den tredje varianten påverkar denna variant kommunens ekonomi genom en viss omfördelning av resurser jämfört med dagsläget. Skillnaden är att likvärdighetsbidraget i denna variant skulle vara avsevärt lägre än sektorsbidraget i alternativ tre.

Förslag till beslut

1. Yttrande svar på remiss antas som Kungälvskommuns remissvar till Utbildningsdepartementet gällande "Statens ansvar – ett besluts- och kunskapsunderlag" (SOU2022/53).
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Haleh Lindqvist
Kommundirektör

Dennis Reinhold
Sektorchef Bildning och lärande

Expedieras till: u.remissvar@regeringskansliet.se

För kännedom till:

Yttrande

1(3)

Datum
2/21/2023

Ärende:
Remiss - SOU 2022:53 Statens ansvar för skolan - ett
besluts- och kunskapsunderlag

Diarienummer:
KS2022/2689-2

Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag (SOU 2022:53)

Kungälv's kommun har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Statens ansvar för skolan - ett beslutsunderlag (SOU 2022:53) och önskar lämna följande synpunkter på utredningens förslag.

Avsnitt 11-16, Alternativ 1 – ett nytt statligt skolsystem

Kungälv's kommun avstyrker alternativ 1 -ett fullgånget förstatligande med statligt huvudmannaskap för skolan. Kommunen instämmer med utredningens problematisering att ett fullgånget förstatligande är en omotiverad stor förändring och många av fördelarna går att uppnå genom att endast öka statens ansvar utan att ändra på huvudmannaskapet. Kommunen ser positivt till att staten får större ansvar över resursfördelningen till kommunala skolor vilket kan bidra till ökad likvärdighet mellan kommunerna i landet.

Avsnitt 17, Alternativ 2 – ett system där staten förstärker sitt ansvar

Kungälv's kommun ser positivt på införandet av ett system där staten förstärker sitt ansvar utan att ta över huvudmannaskapet. Kommunen ställer sig positiv till intentionen att införa ett större ansvar för resursfördelningen och större stöd i beslutsfattande som är administrativt tungt skulle kunna underlätta förvaltandet av skolan för kommunen.

Avsnitt 17.2.2, Systemansvaret bör få en delvis annan utformning i detta alternativ

- **Staten bör ansvara för system för ansökan och skolplacering för grundskolan**

Kungälv's kommun avstyrker bedömningen att staten bör ansvara för ansökan om skolplacering för grundskolan där kommunen fortfarande är huvudman för skolan. Ett skolval som styrs centralt samtidigt som kommunen är huvudman över skolan kan skapa en mängd dubbelarbete. Skolvalet kräver lokal förankring för att kunna samordnas och göra rättssäkra och rättvisa placeringar. Ett statligt ansvar för skolvalet samtidigt som kommunen fortfarande är huvudman för skolan innebär att ansvar och befogenheter för skolvalet delas upp mellan stat och kommun. Kommunen skulle fortfarande ansvara för platskapacitet och placeringsregler såsom eventuella urvalsgrunder samtidigt som staten administrerar och beslutar om placeringar. Det skulle också påverka kommunens ansvar för skolpliktsbevakning. Ansvaret för att en

BILDNING OCH LÄRANDE

**KUNGÄLV'S
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset, 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
FAX 0303-238002
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag

2(3)

Datum

2/21/2023

elev får skolplacering riskerar att bli otydligt eftersom kommunen skulle ha kvar ansvaret för skolpliktsbevakningen, men staten ansvarar för placeringen. Om placeringen drar ut på tiden kan det bli svårt för kommunen att säkerställa att en elev har en skolplacering. Hur kommer ansvarsutkrävandet se ut i detta fall? Utredningen gör bedömningen att staten ska ge ökat stöd till skolpliktsbevakning genom att staten tar över ansvaret för ansökan och skolplacering. Kungälv kommun är positiv till ökat stöd till skolpliktsbevakning, men bedömer inte att det behöver ske genom att staten tar över ansvaret för ansökan och skolplacering.

- ***Staten bör även i detta alternativ ha ett ansvar för mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan***

Kungälv kommun avstyrker bedömningen att staten bör ansvara för mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Likt bedömningen om ett statligt ansvar över skolalet delas ansvar och befogenheter mellan kommun och stat upp även här. Det innebär utöver en risk för dubbelarbete också att besluten fattas långt ifrån invånaren. Fattas beslutet av kommunen nära invånaren finns också större möjligheter till beredskap och anpassning till individuella behov. Kungälv kommun ställer sig positivt till ett ökat stöd och underlag från staten för att fatta beslut om placering i grund- och gymnasiesärskola.

Avsnitt 17.3.5, Staten bör stärka sitt finansieringsansvar för de kommunala huvudmännen
Kungälv kommun ställer sig positivt till intentionen att staten bör stärka sitt finansieringsansvar. Utredningen presenterar fyra varianter i hur detta kan ske. Kommunen vill göra följande medskick på de olika varianterna utredningen föreslår.

1. ***Samma resursfördelningsmodell som vid fullgånget förstatligande***

Denna variant innebär en stor och omfattande skatteväxling. Vid en så omfattande skatteväxling som den här varianten innebär behöver kommande utredningar undersöka närmare vad de faktiska effekterna blir och om effekterna motsvarar arbetet med att fördela om resurserna.

2. ***Bindande miniminivåer***

Utredningen lyfter att varianten innebär att det är svårt att anpassa resursfördelningen efter lokala förutsättningar. Denna uppfattning delar Kungälv kommun. Kommunen delar också utredningens bild att denna variant riskerar att inskränka på det kommunala självstyret mer än variant ett. I kommande utredningar behöver också frågan ställas om bindande miniminivåer når en lösning på problemet utredningen vill komma åt? Syftet är att säkerställa att kommunerna avsätter en viss mängd resurser för skolan och på så sätt uppnår en ökad likvärdighet. Dock är det inte nödvändigtvis så att de kommuner som avsätter mindre resurser är samma kommuner som faktiskt har behov av insatser eller resurser. Denna fråga behöver beaktas i kommande utredningar.

Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag

3(3)

Datum

2/21/2023

3. Sektorsbidrag för undervisningskostnader

Innebär likt den första varianten en skatteväxling. Kungälv kommun vill göra samma medskick här att kommande utredningar behöver undersöka om utfallet är tillräckligt positivt för att motsvara de ingrepp som omfördelning hade inneburit.

4. Förstärkt likvärdighetsbidrag

Innebär inte lika stor omfattning eller omfördelning som de andra varianterna. Kommande utredning behöver undersöka hur omfördelningen mellan kommunerna kommer att ske och utreda alla effekterna, inte bara de ekonomiska.

Avsnitt 20.9, Konsekvenser för förskolan

Kungälv kommun ställer sig negativt till att förskolan inte är inkluderad i utredningen. Kungälv kommun instämmer med de konsekvenser utredningen tar upp gällande förskolans exkludering. Att förskolan inte är med riskerar att hämma samverkan med den övriga skolverksamheten, särskilt vid ett fullgånget förstatligande. Förskolans roll i skolsystemet som skolform riskerar att negligeras.

Tidsram för svar på remiss

Kungälv kommun vill skicka med till kommande utredningar att denna remiss hade en väldigt kort svarstid jämfört med storleken och omfattningen på remissen.

Expideras till: u.remissvar@regeringskansliet.se

Denna behandling '27/23 Rapporter' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '28/23 Övriga frågor' har inget tjänsteutlåtande.